

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

SUP-direktiivin täytäntöönpano - tilannekatsaus

Jätealan strateginen yhteistyöryhmä 13.5.2020
Lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi

Esityksen sisältö

- Lainsäädäntöratkaisuihin liittyviä linjauksia
- Eräät muoviin ja muovituotteisiin liittyvät määritelmät
- Kiellot ja merkintävaatimukset (pääpaino merkintävaatimuksissa)
- Tuotesuunnitteluvaatimukset
- Kansalliset kulutuksen vähentämistoimet
- Tuottajavastuukokonaisuus
- Aikatauluja koottuna

Lainsäädäntöratkaisuihin liittyviä linjauksia

- Täytäntöönpano tapahtuu jätelain ja sen nojalla annettavien asetusten kautta
 - Ei valmistella uutta lakia muovituotteista, ei avata tupakkalakia
- Asetustasoinen sääntely tulee olemaan merkittävässä roolissa täytäntöönpanossa

Eräät muoviin ja muovituotteisiin liittyvät määritelmät 1/3

- Ko. määritelmien osalta direktiivi on tulkinnanvarainen → Komission suuntaviivoilla (guidelines) tulee olemaan keskeinen rooli tulkinnassa, vaikka eivät ole juridisesti sitova instrumentti
- Komission suuntaviivojen antaminen viivästyy eli 7/2020 ei pidä; menee pidemmälle syksyyn
- Jäsenvaltioilla oli mahdollisuus kommentoida komission konsultin suuntaviivaluonnosta → YM pyysi laajasti kommentteja (vp 20.4.), kiitos kommentteista!

Eräät muoviin ja muovituotteisiin liittyvät määritelmät 2/3

- Ohjeluonnoksessa oli kolme erilaisia tulkintavaihtoehtoa sille mitä ”ei kemiallisesti muunnettu” tarkoittaa
 - Suomi kannatti vaihtoehtoa nro 3 (kaikkein lievin tulkinta), jonka mukaan katsottaisiin tuotantoprosessin lopputuotetta eikä valmistusvaiheessa tapahtuvaa muuntautumista huomioitaisi → sellu, lyocell ja viskoosi eivät olisi soveltamisalassa
- Suomen mielestä muovin määritelmän tulkinnan (soveltuminen tuotteen päärakennusosaksi) tulisi olla sellainen, ettei se johda tavanomaisen paperin tai kartongin määrittelyyn muoviksi → kynnyсарvo vaatisi lisäselvityksiä
- Suomen kommentteissa kiinnitettiin lisäksi huomiota mm. yhden koon annospakkauksen määrittelyyn epäjohdonmukaisuuksiin

Eräät muoviin ja muovituotteisiin liittyvät määritelmät 3/3

- Komission suuntaviivaluonnosta käsitellään seuraavan kerran jäsenvaltioiden asiantuntijoille järjestettävässä kokouksessa 25.5.2020:
 - Miten komissio on ottanut jäsenvaltioiden kommentit huomioon?
 - Todennäköisesti vielä uusi kommentointimahdollisuus

Tuotekieltojen ja merkintävaatimusten sisältö

- Tuotekiellot (= kieltö saattaa markkinoille) 5 artikla
 - muovia sisältävät vanupuikot, ruokailuvälineet (haarukat, veitset, lusikat, syömäpuikot) ja lautaset (myös muovipäällysteiset kartonkilautaset), pillit ja juomien sekoitustikut, ilmapallojen muoviset varret sekä vaahdotetusta polystyreenistä valmistetut ruoan tai juoman kertakäyttöpakkaukset ja –astiat kansineen
- Tuotteiden merkintävaatimukset 7 artikla
 - muovia sisältävät terveystiteet, tamponit, kosteuspyyhkeet, suodattimelliset tupakkatuotteet ja suodattimet sekä juomamukit

Tuotekiellot ja merkintävaatimukset – täytäntöönpano muita vaatimuksia aikaisemmin

- Tuotekiellojen ja merkintävaatimusten oltava voimassa ja niitä on alettava soveltaa 3.7.2021
- Sisällytetty ns. EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanoa koskevaan HE:een, joka on lausunnoilla
 - Muutetaan jätelain 9 ja 10 §:ää, jotta kielloista ja merkintävaatimuksista voidaan säätää asetuksella – Tukes olisi toimialtainen valvontaviranomainen molempien vaatimusten osalta
- Muilta osin direktiivi (mm. tuottajavastuukokonaisuus) pannaan täytäntöön erikseen
- Jäsenmaat voivat ottaa kansallisina kulutuksen vähentämistoimina eli 4 artiklaan perustuen käyttöön myös direktiivissä mainittuja laajempia tuotekielloja

Merkintävaatimuksista tarkemmin

- Tuotteeseen (juomamukit) tai pakkaukseen (muut merkintävaatimusten piirissä olevat tuotteet) tulee liittää näkyvästi ja pysyvästi helposti luettava merkintä, jossa seuraavat tiedot:
 - Tuotteelle sopiva jätehuoltovaihtoehto tai vältettävät jätteen loppukäsittelyvaihtoehdot
 - Tuotteen sisältämä muovi ja haitalliset ympäristövaikutukset, jos tuote päätyy roskaksi tai muuhun epäasialliseen loppukäsittelyyn
- Komission täytäntöönpanosäädöksellä vahvistetaan merkintöjä koskevat yhdenmukaistetut eritelmat – aikataulu viivästyy eli 7/2020 ei pidä; menee pidemmälle syksyyn
- Jäsenvaltioilla oli mahdollisuus kommentoida komission konsultin merkintävaatimuksia koskevaa pp-esitystä → YM pyysi laajasti kommentteja (vp 8.5.), kiitos kommentteista!

Merkintävaatimukseen liittyviä Suomen näkemyksiä

- Merkintöjen oltava selkeitä – tuote vrt. tuotteen pakkaus
- Mieluiten pelkät kuvasymbolit ilman tekstiä
 - Tekstit lisäävät tuotteiden markkinoille saattamisen kustannuksia kaksikielisissä maissa ja myös sisämarkkinakysymys
- Ei tulisi asettaa direktiivin yli meneviä vaatimuksia
 - Esim. värivaatimukset tai vaatimukset siitä, millä puolella pakkausta merkinnän tulisi olla jne.

Tuotesuunnitteluvaatimukset

- Sidosryhmätilaisuudessa 15.4. pyydettiin näkemyksiä mm. seuraavaan kysymykseen:
 - Kehen juomapullojen kierrätysmuovin osuutta koskevan vaatimuksen tulisi kohdistua?
- Se voisi olla esimerkiksi pullokohtainen, tuottajakohtainen tai tuottajayhteisökohtainen vaatimus – toivomme tästä näkemyksiä (niitä ei ole saatu paljoa), jotta pääsisimme pohtimaan tarkoituksenmukaisinta ratkaisua.
- Tavoitteena, että ”korkit kiinni –vaatimukseen” liittyvän standardisointityön yhteydessä huomioitaisiin Suomen pullonpalautusjärjestelmä

Kansalliset kulutuksen vähentämistoimet

- Paljon kansallista liikkumavaraa
- Muovitekarttaan perustuen YM on halukas edistämään sopimus pohjaista ratkaisua eli ns. Green Dealia – myös muita vähentämistoimia pitää kartoittaa ja harkita
- Tukihanke käynnissä
 - SYKE toteuttaa, YM ohjaa, päättyy 8/2020
 - Tavoitteena potentiaalisten vähentämistoimien tunnistaminen ja niiden vaikutusten arviointi päätöksenteon tueksi, selvitetään myös muiden maiden suunnitelmia
- Tavoitteena järjestää sidosryhmätilaisuus 15.6. klo 13-15
- Lähtökohtana, että sovitut kansalliset vähennystoimet tullaan sisällyttämään valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan

Tuottajavastuukokonaisuus 1/2

- Teemaan liittyvä tukihanke on ollut käynnissä kevään aikana (Raimo Lilja/Ekoleima oy) – toimeksianto on päättymässä
- Teemaan liittyvät sidosryhmätilaisuudet:
 - SUP- kalastusvälineet 19.3.2020
 - SUP- pakkaukset 15.4.2020
 - SUP- tupakkatuotteet, kosteuspyyhkeet ja ilmapallot 15.5.2020
- Jonkin verran on jo YM:n näkemyksiä (mutta paljon asioita on vielä avoinna):
 - Siivouskustannusvastuun osalta pyritään yksinkertaiseen malliin
 - Valistuskustannukset: tuottajia koskevan järjestämisvelvollisuuden kautta
 - Raportointikustannukset: tuottajia koskevan tietojen toimittamisvelvollisuuden kautta

Tuottajavastuukokonaisuus 2/2

- YM:n näkemykset jatkuu:
 - Tuottajavastuuvaatimuksia ei panna täytäntöön direktiivin 17 artiklassa tarkoitettujen sopimusten kautta
 - Kalastusvälineiden osalta mukaan myös sisävedet ja historiallinen kalastusvälinejäte, keräilyverkosto kattaa satamat (satamien vastaanottolaitteista annetun direktiivin perusteella)
- Siivouskustannuksiin liittyvä komission täytäntöönpanosäädös on tulossa vasta loppuvuodesta → aikatauluhaasteita kansalliseen säädösvalmisteluun; tavoitteena (edelleen), että HE lähtisi lausunnolle lokakuussa

Aikatauluja koottuna

- Komission ohjeet ja täytäntöönpanosäädökset
 - Muovin määritelmä ja muovituotteet: syyskaudella 2020
 - Merkintävaatimukset: syyskaudella 2020
 - Siivouskustannuksia koskevat kriteerit: loppuvuodesta 2020
- Kansalliset tukihankkeet
 - Tuottajavastuu: päättyy 6/2020
 - Kansalliset kulutuksen vähentämistoimet: päättyy 8/2020
- Kansallinen säädösvalmistelu
 - SUP -tuotekieltoja ja SUP- merkintävaatimuksia koskevan asetustasoisen sääntelyn valmistelu: syyskaudella 2020
 - Muita SUP- vaatimuksia koskeva HE (ml. tuottajavastuukokonaisuus): lausunnolle 10/2020

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Työ jatkuu

Lisätietoja

katariina.haavanlammi@ym.fi

Merja.saarnilehto@ym.fi